

Nr 219.

Av herr **Spångberg m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts förslag angående dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.*

Uti statsverkspropositionen föreslår Kungl. Maj:t att grunderna för utgående dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. m. skola gälla oförändrade för nästkommande budgetår.

Regeringens förslag synes dock ha framkommit utan att någon hänsyn tagits till de lägre statstjänarnas berättigade anspåk på en rättvis reglering av dyrtidstilläggen.

Då riksdagen år 1920 fastställde grunder för utgående dyrtidstillägg, vilka grunder togo viss hänsyn till de lägstavlönade statstjänarnas ekonomiska ställning på grund av de av kristiden förorsakade dyra levnadskostnaderna, framgick dock av gjorda uttalanden att dessa grunder icke voro lagda så, att de gävo full kompensation för dyrtiden. Sålunda anförde statsutskottet vid sin behandling av ovannämnda grunder följande: »Det har för utskottet framstått såsom en angelägenhet av synnerligen stor betydelse att statstjänarna snarast möjligt erhålla en tillfredsställande kompensation för den på grund av världskriget inträffade prisstegringen. Under de rådande statsfinansiella förhållandena har utskottet visserligen icke funnit det vara möjligt att nu åstadkomma sådana höjningar i dyrtidstillägget, som i vissa motioner i ärendet påyrkats, men utskottet har dock ansett det nödvändigt, att åtgärder vidtagas, som i större utsträckning än Kungl. Maj:ts förslag medgiver tillgodose kraven på kompensation för prisstegringen.»

Av detta uttalande framgår tydligt att principiellt hade statsutskottet intet att invända mot en bättre kompensation till statstjänarna för dyrtiden, men framhölls att rådande statsfinansiella förhållanden lade hinder i vägen härför.

En fullständig omkastning i tänkesätten ägde sedermera rum, vilket tydligt framgick av 1923 års riksdags beslut vid fastställandet av ändrade grunder för dyrtidstilläggens beräkning. Detta beslut innebar en stark beskärning av de lägre statstjänarnas inkomster och har trots upprepade motioner till riksdagen icke medfört att någon ändring till mera rättvisa och humana grunder vidtagits. Statsfinansiella skäl ha alltid föreburits, då det gällt att giva de lägre statstjänarna en sådan inkomst av sitt arbete, att de kunnat föra en något så när dräglig och bekymmerfri tillvaro, även med mycket lågt ställda fordringar på livets nödtorft.

Vi kunna visserligen icke ansluta oss till den meningen att statstjänarnas löner och dyrtidstillägg skall utgöra en budgetreglerande faktor, men för dem som hysa den uppfattningen borde tidpunkten vara inne att lämna de

statsanställda full kompensation för levnadskostnadsökningen. Regeringen har nämligen nu tillkännagivit att det statsfinansiella läget är relativt gott, och det vore då i anslutning till statsutskottets ovan återgivna uttalande naturligt, att de statsanställda erhöle åtminstone den reallön, som utskottet i samband med det ovannämnda uttalandet föreslog riksdagen.

I föregående motioner i dyrtidstilläggsfrågan har framlagts en hel del siffror belysande den otillräckliga inkomsten för de lägst avlönade statstjänarna samt även utvisande den lönesänkning som genom 1921 och 1923 års riksdagsbeslut företogs för de lägre statstjänarna. Den ekonomiska ställningen är för närvarande minst lika svår för de lägre statstjänarna, varför en ändring till bättre lönevillkor är oundviklig.

Då nu det hittills förebragta skälet, nämligen den dåliga statsfinansiella ställningen, icke mer kan anses föreligga, torde nu den tidpunkt vara inne, då statsmakterna böra tillse, att de orättvisa beskärningar som vidtagits å de lägre statstjänarnas löner nu upphöra och att åtminstone den kompensation för dyrtiden erhålles, som 1920 års riksdag tillerkände de lägre statstjänarna.

Då ett generellt tillämpande av 1920 års grunder skulle medföra vissa höjningar även för de högre avlönade befattningshavarna och då detta icke kan anses vara av behovet påkallat, synes det oss som en minskning av det enligt nämnda grunder utgående dyrtidstillägget bör företagas för dem vilka äro placerade i de högre löneklasserna.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen må besluta sådan ändring av grunderna för dyrtidstilläggens utgående till i statens tjänst anställda befattningshavare, att de vid 1920 års riksdag fastställda grunderna må tillämpas för löneklasserna 1—16 i kommunikationsverkens lönereglemente och med dem i fråga om lönebelopp jämställda befattningshavare, samt att för högre avlönade befattningshavare skola i sådant avseende tillämpas nu gällande grunder, dock så, att beträffande löneklasserna 16—18 sker den utjämnings, som ur löneteknisk synpunkt är nödvändig för att icke den inbördes löneställningen för dessa skall förryckas.

Stockholm den 21 januari 1929.

Edoff Andersson.

Nils Flyg.

J. P. Dahlén.

Verner Karlsson.

Aug. Spångberg.

Viktor Herou.

Oscar Öhman.